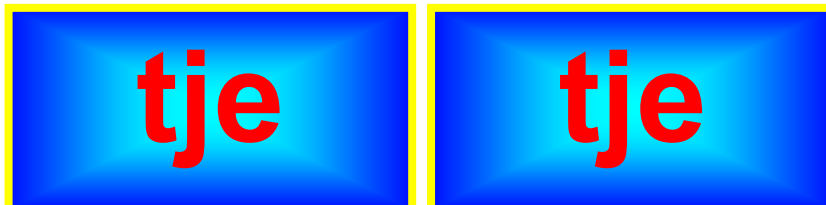

Ezechiël 17

Een raadseltje opgeven is altijd leuk. Laat ik jullie hersenen dus eens kwellen met de volgende vraag: “Ra, ra, wat staat hier?”

Ik denk dat je niet direct ziet wat er staat. Daarom een aantal hints:

- het is een voorwerp dat iedereen wel eens gezien heeft,
- het is iets dat er bijna niet meer zal zijn,
- soms staat het 'op zijn kant',
- het heeft waarde, maar is niet waardevol,
- het zal nooit een kwartje worden...

Voor wie het nu nog niet ziet: het is een dubbeltje. Er staat namelijk twee keer 'tje', dus: dubbel-tje! Iedereen kent dit muntje, hoewel het er straks – als de Euro in onze portemonnee zit – niet meer zal zijn.

Wat ik nu gedaan heb is een beetje gevaarlijk. Het is namelijk zo, dat we raadsels goed kunnen onthouden. Daarom gebruikt God ook wel eens raadsels om ons iets te leren. In deze preek zullen we zien dat God de profeet Ezechiël een raadsel laat opgeven. Daarmee wil Hij iets belangrijks duidelijk maken aan de luisteraars.

Het gevaar is nu dat jullie mijn raadsel gemakkelijker onthouden, dan de boodschap die God voor ons heeft. Mijn raadseltje is niet van levensbelang, maar de boodschap van God wél. Laten we daarom maar snel gaan luisteren naar Gods woorden en de betekenis daarvan voor Israël en voor ons. We lezen *Ezechiël 17*.

Het woord des Heren kwam tot mij: Mensenkind, geef een raadsel op, leg een gelijkenis voor aan het huis Israëls en zeg: Zo zegt de Here Here: de grote arend met machtige vleugels, breed van vlucht, rijk aan slagpennen, en veelkleurig, kwam naar de Libanon en rukte de top van een ceder af. Het bovenste van de jonge takjes brak hij af en bracht het naar een handelsland; hij legde het neer in een stad van kooplieden. Toen nam hij een der spruiten van het land, plantte die in een zaaiveld, waar veel water was, zette die uit als een wilg, zodat hij uitsproot en tot een breedvertakte wijnstok werd, laag groeiend, opdat naar hem zijn ranken gekeerd zouden zijn, en zijn wortels onder hem zouden blijven; zo werd hij tot een wijnstok, maakte takken en schoot twijgen.

Maar er was nog een andere grote arend met machtige vleugels en veel slagpennen. En zie, de wijnstok strekte zijn wortels naar hem uit en deed zijn ranken naar hem toegroeien, opdat deze hem zou drenken en niet het bed waarop hij geplant was. Toch was hij geplant op een goed veld, waar rijkelijk water was, om ranken te schieten en vrucht te dragen en een prachtige wijnstok te worden.

Zeg: Zo zegt de Here Here: zal dat gelukken? Zal men niet zijn wortels uitrukken en zijn vrucht aftrekken, zodat al zijn uitgesproten bladeren verdorren? Hij zal verdorren en noch een sterke arm noch veel volk zal er nodig zijn om hem van zijn wortels af te rukken. Want zie, hij is wel geplant, maar zal het gelukken? Zal hij niet geheel verdorren, als de oostenwind hem aanraakt, verdorren op het bed waarop hij uitgesproten is?

En het woord des Heren kwam tot mij: Zeg toch tot het weerspannige geslacht: weet gij niet, wat dit betekent? Zeg dan: zie, de koning van Babel kwam te Jeruzalem, nam er de koning en de vorsten weg en voerde ze naar Babel te zijnent. Vervolgens nam hij een lid van het koninklijke geslacht, sloot een verbond met hem en deed hem een eed zweren; ook nam hij de machtigen des lands weg. Zo zou het een onbeduidend koninkrijk zijn en het hoofd niet kunnen opsteken, maar het verbond moeten houden om te blijven bestaan. Maar hij kwam in opstand tegen hem door boden naar Egypte te zenden, opdat dit hem paarden en veel krijgsvolk zou leveren. Zal dat hem gelukken? Zou wie zo iets doet, ontkomen? Zou hij het verbond verbreken en ontkomen?

Zo waar Ik leef, luidt het woord van de Here Here, in de woonplaats van de koning, die hem tot koning gemaakt heeft, jegens wie hij de eed veracht en het verbond verbroken heeft, bij hem, in Babel zal hij sterven. Ook zal Farao niet met een grote legermacht en een talrijke schare hem bijstaan in de strijd, wanneer men een wal opwerpt en een schans bouwt om velen van het leven te beroven. Ja, hij heeft de eed veracht door het verbond te verbreken; zie, hoewel hij er de hand op gegeven had, heeft hij dat alles toch gedaan; hij zal niet ontkomen.

Daarom, zo zegt de Here Here, zo waar Ik leef, de eed, bij Mij gezworen, die hij veracht, en het verbond, in mijn naam gesloten, dat hij verbroken heeft, zal Ik op zijn hoofd doen neerkomen. Ik zal mijn net over hem uitspreiden, en hij zal in mijn strik gevangen worden, Ik zal hem naar Babel voeren en daar met hem in het gericht treden wegens de ontrouw die hij jegens Mij gepleegd heeft. Alle vluchtelingen van al zijn krijgsbenden zullen door het zwaard vallen, en de overblijvenden zullen naar alle windstreken uiteengedreven worden. En gij zult weten, dat Ik, de Here, het gesproken heb.

Zo zegt de Here Here: Dan zal Ik zelf van de top van de hoge ceder een twijgje nemen en dat in de grond zetten; van de bovenste der jonge takjes zal Ik een twijgje plukken en Ik zelf zal dat planten op een hoge en verheven berg; op de hoge berg Israëls zal Ik het planten, en het zal takken dragen, vrucht voortbrengen en tot een prachtige ceder worden. En allerhande vogels van allerlei gevederte zullen onder hem wonen; in de schaduw zijner takken zullen zij wonen. Alle bomen des velds zullen weten, dat Ik, de Here, de hoge boom vernederd en de nederige verhoogd heb, de sappige boom heb doen verdorren en de dorre heb doen uitspruiten. Ik, de Here, heb het gesproken en Ik zal het doen.

Het raadsel van de twee arenden is op het eerste gezicht moeilijk te begrijpen. Gelukkig wordt het in de verzen 11 t/m 21 uitgelegd. Toch kan ik me voorstellen dat veel mensen er nog niet alles van begrijpen. Daarom is het goed om de situatie ten tijde van deze profetie kort toe te lichten. *(Zie 2 Koningen 24-25 en 2 Kronieken 36)*

Israël, het 10-stammenrijk, en Juda, het 2-stammenrijk, waren beide in ballingschap. De tien stammen als eerste, zij werden door Assyrië weggevoerd. Ongeveer 100 jaar later bedreigde een andere wereldmacht – Babylonië – het kleine koninkrijk Juda. Toen was Jojakim koning in Jeruzalem. De profeet Jeremia waarschuwde hem, dat hij zich moest bekeren en vertrouwen op God. Maar deze koning verbrandde al de brieven van Jeremia. Hij vertrouwde liever op de kracht van Egypte en kwam in opstand tegen Babel. Daarom belegerde de Babylonische koning Nebukadnezar Jeruzalem. Tijdens dit beleg stierf Jojakim en zijn zoon Jojachin volgde hem op. Die gaf zich na drie maanden over aan Nebukadnezar. Jojachin werd met een groot deel van het volk én met de tempelschatten weggevoerd naar Babel. Een klein gedeelte van Juda bleef achter en Nebukadnezar maakte Sedekia koning over Jeruzalem. Over deze koning Sedekia gaat de gelijkenis.

Nebukadnezar wordt vergeleken met een grote machtige arend, die de top van een ceder op de Libanon afrukt. De Libanon was het grootste gebergte van Israël en beroemd om de cederbomen. Hier staat het symbool voor het koningschap over Israël; voor de nakomelingen van koning David. De jonge tak die afgebroken is, stelt koning Jojachin voor, die weggevoerd is naar het handelsland Babel.

Vanaf vers 5 gaat het dan over koning Sedekia, die door Nebukadnezar als koning was aangesteld. Sedekia wordt vergeleken met een spruit. Dat is niet die groente waar kinderen zo'n afkeer van hebben. Het gaat om een stekje van een wijnstok. Het stekje krijgt een prima plaats: in vruchtbare grond en met veel water in de buurt. Het kleine wijnstokje zou daardoor al snel uitgroeien tot een mooie wijnstok. Allemaal beelden voor de betrekkelijke welvaart die Sedekia zou krijgen, als hij inderdaad 'laag groeiend' zou blijven. Dat betekent: onderdanig, gehoorzaam aan de koning van Babel.

Maar... onderdanig zijn zit niet in de aard van ons mensen. We willen allemaal wel graag zo'n machtige ceder zijn, door iedereen gezien en bewonderd. Het geeft een fijn gevoel om helemaal zelf de baas te zijn, om anderen in jouw schaduw te zien staan. Dan kun je hoogmoedig worden en opstandig tegen alles wat zich boven jou verheft.

Ken je dat in je eigen leven? Of ben je altijd gehoorzaam aan wie over je gesteld is? Ook aan God? Bedenk dan eens dat cederbomen wel krachtig en groot zijn, maar dat ze geen vruchten dragen. Misschien is het beter om een nederige wijnstok te zijn, die vruchten draagt, dan zo'n stoere cederboom!

In ieder geval was dat bij Sedekia aan dovemansoren gezegd. Hij was een stekje van de wijnstok, maar wenste dat hij een cederboom was. Op eigen kracht kon hij dat niet en daarom zocht hij een bondgenoot. De andere arend, ook machtig en groot, was Egypte. Sedekia zocht steun bij Egypte, nota bene het land dat Israël 400 jaar had verdrukt! Zo gaat dat soms, als je ontevreden bent met wat je gekregen hebt. Om te pakken te krijgen wat je nog mist, ben je zelfs geneigd een verbond met de vijand te sluiten! Maar word je daar écht beter van?

Dat is ook de vraag die God stelt in vers 9. En het antwoord geeft Hij er direct bij: zoals je een slecht presterend wijnrankje zonder al te veel krachtsinspanning uit de grond trekt, zo zal Nebukadnezar met een klein legertje uit het oosten komen en Sedekia ontronen. En hulp van Egypte hoeft Sedekia niet te verwachten, want Farao zal hem niet met een groot leger bijstaan in de strijd. Nee, Sedekia zal worden weggevoerd en sterven in Babel. Dit gaat zéker gebeuren, want God gebruikt bij het aankondigen van al dit onheil een opmerkelijke formulering: in vers 16 staat: **Zo waar Ik leef, luidt het woord van de Here Here** en in vers 19 staat opnieuw iets dergelijks: **Daarom, zo zegt de Here HERE, zo waar Ik leef...** Het geheel wordt afgesloten met: **En gij zult weten, dat Ik, de Here, het gesproken heb.** Dit is de formulering die wordt gebruikt bij het zweren van een eed. God zweert bij zijn eigen leven, dat alles wat Hij zegt waar is.

Vanwaar deze ongelofelijk strenge aanpak? Waarom is God niet meer genadig, maar laat Hij toe dat een heidense koning zijn volk wegvoert en zijn stad verwoest? Dat heeft alles te maken met het zweren van een eed. Niet voor niets zweert God in de verzen 16 t/m 21 bij zijn eigen leven! Want Hij is er erg boos over, dat Sedekia een valse eed heeft gezworen.

In vers 13 lezen we dat Sedekia een verbond heeft gesloten met Nebukadnezar en daarbij een eed heeft afgelegd. Nu kun je wel zeggen, dat hij een verbond heeft gesloten met een héiden en dat daarom die eed niet geldig is. Maar voor God is dat een onzinredenering. Bij het zweren van een eed gebruik je Gods heilige naam. Zijn naam JHWH betekent: *Ik ben die Ik ben en Ik zal zijn wie Ik zijn zal.* Met andere woorden: de Eeuwige Betrouwbare. Hé m roep je aan als getuige, wanneer je een eed zweert!

Wat Sedekia deed was dus God tot een leugenaar maken, toen hij zijn verbond met Nebukadnezar verbrak door steun te zoeken bij Egypte. God tot een leugenaar maken... dat is Hem gelijk stellen met Satan! Jezus zegt over Satan (*in Johannes 8:44*): **Die was een mensenmoorder van den beginne en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij naar zijn aard, want hij is een leugenaar en de vader der leugen.** God met de duivel vergelijken is Godslastering! Want als er iemand de Waarheid (*Joh.14:6*) en de Betrouwbare is, dan is Hij dat wel! De Bijbel getuigt daarvan: **En ik zag de hemel geopend, en zie, een wit paard; en Hij, die daarop zat, wordt genoemd Getrouw en Waarachtig...** (*Openbaring 19:11*)

Dáárom vindt God het zo erg, dat Sedekia de naam van de Here misbruikt heeft. Meened plegen is God tot een onbetrouwbare maken. Dat geeft anderen gelegenheid om de naam van God te lasteren. Vergeet niet dat ongelovigen aan kinderen van God moeten kunnen zien en merken hoe God is!

Dat is ook voor ons een ernstige waarschuwing: wij zijn tenslotte beeld dragers van Gods Zoon (*Rom. 8:29*). Wij worden een brief van Christus genoemd (*2 Cor. 3:3*); wat valt er dan aan ons leven en spreken af te lezen? Weerspiegelen wij de heerlijkheid van God (*2 Cor.3:18*)? Op welke manier praten wij over God? Zijn wij altijd net zo betrouwbaar als onze hemelse Vader?

Bedenk dat veel ongelof is ontstaan door het gedrag van christenen! Praat maar eens met een ongelovige. Vaak krijg je te horen, dat men teleurgesteld is in onbetrouwbare kerkmensen. Hoeveel oorlogen zijn er niet gevochten in de Naam van God? Hebben christenen de slavernij vroeger niet verdedigd met de Bijbel in de hand? Merk je hoe men kan afknappen op God, omdat ze zien wat mensen in zijn Naam doen? Besef dus je belangrijke taak en verantwoordelijkheid als gelovig kind van de hemelse Vader! Hoe kan iemand tot geloof komen, als er geen heldere spiegels zijn die het licht van Gods liefde weerkaatsen? Ik hoop en bid dat wij christenen écht zulke spiegels zijn.

Met Sedekia loopt het in ieder geval slecht af, zo zweert God bij zijn eigen leven. Dat is bedreigend en beangstigend. Veel mensen worden bang van God als ze dit soort profetieën lezen. En dat is nog wel te begrijpen ook: je maakt zo kennis met de Hoogheilige (*Spr. 9:10*), die de zonde haat. En die heilige, toornende kant van God zien we liever niet. We denken en praten graag over God als de liefdevolle Vader. En natuurlijk... **God is liefde** (*1 Joh. 4:16*), maar wanneer je zijn liefde vertrapt door te volharden in zonde, wordt Hij terecht boos.

Maar wat ik altijd weer zo prachtig vind, is dat er toch ook nog hoop schemert aan de horizon. God blijft niet voor eeuwig boos: **Niet altoos blijft Hij twisten, niet eeuwig zal Hij toornen!** (*Psalms 103:9*) Zelfs met die donkere toekomst voor Juda en Jeruzalem, mag Ezechiël daarom ook in dit hoofdstuk profeteren van een nieuw begin: lees maar vanaf vers 22. God Zélf zal ingrijpen door opnieuw van de stam van David een twijgje te plukken, maar nu niet om het weg te voeren naar een vreemd land. Nee, God zet het in de grond en plant het op een hoge en verheven berg: de berg van Israël. Daarmee wordt de berg Sion bedoeld (*zie Ez. 20:40*) in Jeruzalem, de Tempelstad. Dit jonge takje zal uitgroeien tot een prachtige sterke cederboom, waar allerlei vogels in zullen wonen. Dat doet me sterk denken aan een korte gelijkenis van de Here Jezus (*in Matheus 13:31-32*): **Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een mosterdzaadje, dat iemand nam en in zijn akker zaaide. Het is wel het kleinste van alle zaden, maar als het volgroeid is, is het groter dan de tuingewassen en het wordt een boom, zodat de vogelen des hemels in zijn takken kunnen nestelen.**

Ezechiël mag dus al profeteren over het Hemels Koninkrijk! Hij krijgt een blik in de toekomst van Israël, wanneer Jezus (dé zoon uit de stam van David) Koning zal zijn in Jeruzalem. En dat koningschap van Jezus Christus is – zo mogen wij christenen tenslotte dagelijks ervaren – een zegen voor alle volken op aarde.

Dat het hier in Ezechiël 17 écht over het koningschap van de Messias gaat, is ook af te leiden uit het gebruik van het woord 'uitspruiten' in vers 24. Een tweetal teksten, waarin dit woord ook voorkomt, gaan over het toekomstige rijk van vrede:

- Zo zegt de Here der heerscharen: zie, een man, wiens naam is Spruit. Deze zal uit zijn plaats uitspruiten en hij zal de tempel des Heren bouwen. Ja, hij zal de tempel des Heren bouwen en hij zal met majesteit bekleed zijn en als heerser zitten op zijn troon; en hij zal priester zijn op zijn troon; heilzaam overleg zal er tussen hen beiden zijn. (Zach. 6:12-13)
- In die dagen en te dien tijde zal Ik aan David een Spruit der gerechtigheid doen ontspruiten, die naar recht en gerechtigheid in het land zal handelen. In die dagen zal Juda verlost worden en Jeruzalem veilig wonen, en zó zal men het noemen: De Here onze gerechtigheid. Want zo zegt de Here: nimmer zal het David ontbreken aan een man, die op de troon van het huis Israëls gezeten is, en de levitische priesters zal het nimmer ontbreken voor mijn aangezicht aan een man die brandoffers offert, spijsoffers ontsteekt en slachtoffers brengt al de dagen. (Jeremia 33:15-18, vergelijk 23:5-6)

In deze profetieën zien we een duidelijke verwijzing naar de Here Jezus, die Koning en Priester zal zijn (zie de Hebreënbrief, o.a. 8:1). Prachtig dat Ezechiël deze blik in de toekomst kreeg en dat mocht doorvertellen aan zijn volksgenoten. Een toekomst waarin Jezus Christus door zijn Vader verhoogd zal worden en al zijn vijanden vernederd worden. Dan zullen die vijanden tot een voetbank voor zijn voeten worden gemaakt (1 Cor. 15:25, Hebr. 1:13). Ook daarvan zegt God: Ik, de Here – de Eeuwige Betrouwbare – heb het gesproken en Ik zal het doen.

We hebben gezien dat bij mensen nog wel eens een verschil zit tussen zeggen en doen, zoals Sedekia mijneed pleegde in zijn verbond met Nebukadnezar. Zijn woorden en daden waren niet met elkaar in overeenstemming.

Bij God is dat nooit het geval. Dat moest zelfs de heiden Bileam getuigen tegenover Balak (Num. 23:19 – zie ook 1 Sam. 15:29): God is geen man, dat Hij liegen zou; of een mensenkind, dat Hij berouw zou hebben. Zou Hij zeggen en niet doen, of spreken en niet volbrengen?

God is betrouwbaar; wat Hij gesproken heeft, zal Hij ook doen. Dat geldt voor zijn dreigen met oordelen, maar gelukkig ook voor zijn beloften van heil. Goddank!

Amen

5 maart 2001